

Gyógyszerészi szemle

— A magyar gyógyszerészet független, gazdasági és kulturális hetilapja —

Szerkesztő: DR. SZÁSZ TIHAMÉR

A megváltás alá kerülő zsidó gyógyszertárakkal kapcsolatos problémák

(Egy vidéki kártártól vettük a következő sorokat. Tekintettel az azokban foglalt kérdések közérdekű voltára, készséggel adunk neki helyet.)

Az 1939. évi IV. t. c.-nek a zsidó tulajdonban levő gyógyszertárakkal kapcsolatos rendelkezései lényegileg csak most kezdenek érvényesülni, amikor az első csoportba tartozó 70 gyógyszeriar tulajdonosa közül — amint olvassuk — 32 nem kérte az átruházást. Ezek — az esetleg végleg megszűnők kivételével — országos pályázat útján fognak újra adományoztatni.

Néhány általam ismert konkrét eset kapcsán felhívom az illetékes tényező figyelmét több nehézségre, amely előbb-utóbb jelentkezni fog s amelyekkel kapcsolatban a megfelelő intézkedések megtétele feltétlenül szükségesnek mutatkozik.

Általános felfogás szerint az 1939. évi IV. t. c. két generális célt szolgál: a zsidóság gazdasági túlsúlyának visszaszorítását azokra a határvonalakra, amelyek őket országos számarányuk alapján megilleti (6%), ezenkívül a keresztény értelmiségi réteg megerősítését. Az első célt elvégzi maga a törvény, a másik célt szolgálják a különböző szociális intézmények, mint az Ön-állósítási Alap, keresk. hitelakek stb. Nem kétem, hogy a 32 gyógyszertár arra feltétlenül érdemes többgyermekes, család (esetleg hadviselt, rokkant stb.) alkalmazott gyógyszerészeknek vagy előbbrelépést érdemlő törpegyógyászoknak fog jutni. *De éppen azért, mert úgy az alkalmazott, mint a törpegyógyászok gazdaságilag gyenge alapon álló egyedek, ügyelni kell arra, hogy új egzisztenciájukat ne kezdjék bonyodal-makkal és nehézségekkel.*

Ezen a téren szeretném néhány aggályomat elmondani.

*

Elsősorban nehézségek lehetnek a megváltás alá kerülő gyógyszertárak helyiségbérlete körül. Az eddigi tulajdonosok ugyanis vagy háztulajdonosokként vagy főbérletként szerepeltek. Mi történik abban az esetben, ha a gyógyszertár ezidőszerinti bérlője május 4-ére felmondja például a helyiség bérletét és a háztulajdonos a helyiségeket a rendeleteknek teljesen megfelelő formák között május 5-től egy igényjogosult kereskedőnek (ház- vagy iparosnak) kiadja. Ugyanezt megteheti a háztulajdonos gyógyszerész is, anélkül, hogy ellene bármiféle retorzióval lehetne élni. És mi történik olyan helyen, ahol a gyógyszertár helyiségei szorosán összefügnak a lakással, amilyen, hogy egymás-

tól szinte el sem választhatók. (Például a gyógyszerész csak a lakás előszobáján keresztül tud lemenni a pincébe vagy materiális kamarába és hasonlók.) Fel kell tehát vetni a kérdést, hogy mi történik az ilyen lakásoknál és általában a gyógyszertárakkal kapcsolatos lakásokkal, ha a régi tulajdonos a patika helyiséget magát átadja ugyan, de a lakás bérletét nem hajlandó átadni. A lakás átadására akár háztulajdonos a régi gyógyszerész, akár nem, nem kötelezhető, már csak azért sem, mert esetleg ő maga sem tud a helységben megfelelő lakást találni. Itt aztán felmerül a kérdés, hogy mit ér a jog adományozása, ha az új tulajdonos nem tud lakáshoz jutni?

*

Fel kell tételezzük, hogy a jogmegvonást szenvedő kártársak — annak ellenére, miszerint emberileg valóban nehéz probléma előtt állanak — az átadással kapcsolatban is jóhiszeműek maradnak s nem nézik betolakodó ellenségnek azt az új kollegát, aki a jogot a törvény alapján megkapja. Mégis elképzélhető, hogy akad egyik-másik, aki a patika anyag és árukészletét nem adja át teljes egészében. *Ma az anyagnak nagyobb értéke van, mint a pénznek.* Különösen a zárolt áru szerkezhető be nehezen. Mit csináljon az új gyógyszerész a patikával, ha a leltárral nem kap elegendő gyógyszert? Valami generális intézkedés kellene, hogy az egy bizonyos gyógyszertár részére kiutalt s közfogyasztásra szánt zárolt gyógyszer mennyiségét *kizárólag* abban a gyógyszertárban szabad a közönség részére értékesíteni, amely részére kiutalták. A mai rendelkezések mellett semmi bántódása sincs annak a gyógyszerésznek, aki — mondjuk — átadás előtt összepakolja a fontosabb és nehezen beszerezhető gyógyszereket és magával viszi, esetleg átadja *teszem* azt a legközelebbi rokonai vagy baráti gyógyszertárnak. (Ugyanez a nehézség fennállhat a bérleteknél is, amikor a bérlő a leltárban átvett árut kiárulja s az utód vakarhatja aztán a fejét.)

*

Utóljára hagytam, de a kérdés legsúlyosabb része a *gyógyszertári jog értékének megállapítása* lesz. A törvényes rendelkezés szerint a jog értékét a megváltást megelőző öt év vagyomadalapjának figyelembevételével kell megállapítani. Az elmúlt hónapokban több gyógyszertárt néztem meg vevő szándékkal s bizonyára más kártárs is tette ezt. Egyenesen megdöbbentem, hogy némely patika forgalmáról a könyvekben milyen *ugrásszerű* emelkedést mutattak ki. Nem 20%, vagy 50%-al „javult” a forgalom — ez még talán érthető lenne

— de 200, sőt 300 %-ot is. Nyugodtan mérlegelhetjük itt, hogy mennyi az új forgalomból a realitás és mennyi — a kozmetikai művelet. Tudom, hogy vannak fizetőséges kartársak szép számmal, akik az illékeltelen vagyonszerzésnek ezt az útját nem követik. De elképzelhető az az eset is, hogy a mondjuk 30—40.000 pengőt forgató gyógyszerértár azedő, a múltot nyilvánossá tett, hogy a vagyonszűk fog szolgálni a patika értékének megállapításánál, most már 100—120.000 pengőt „forgat”. Persze papíron. Bárki kiszámíthatja egy matematikai példán, hogy a nemlétező forgalom utáni adó sokkal kevesebb, mint amit ugyanennek kétszeres vételára kitesz. Csak egy kis laza lelkiismeret szükséges hozzá és „boldog jöngyertes” mindjárt az indulásnál tönkre van téve. Gondoskodni kellene tehát arról, hogy bizonyíthatóan megtévesztést célzó esetekben — szakértő közhenjöttével — az adóbevallás adataitól eltérően, a tényleges forgalom alapján meg lehessen állapítani a gyógyszerértári jog értékét. Sem az 1939. IV. t. e. sem a vele kapcsolatos végrehajtási utasítások a reparáció lehetőségét nem adják meg.

Ezek azok a problémák, amik felvetődnek a közeljövőben esedékes tömeges jogadományozások kapcsán. A rendezés szükséges a későbbi évek számára is.

Venátor.

*

A szerkesztő megjegyzése: Vidéki kartársunk sorait készséggel közzéadtuk, hogy teret nyújtsunk minden közérdeklő véleménynek. A magunk részéről a felvetett problémákhoz a következőket fűzzük:

1) A helyiség és a gyógyszerértárral kapcsolatos lakás problémáját a már fennálló és a most életbelépett lakásrendeletek szabályozzák, úgy, hogy e téren nehézségek aligha lesznek.

2) A gyógyszer-leltárral kapcsolatos aggályokat mi is helytállóknak tartjuk. Tény, hogy e téren lesznek nehézségek, bár azt hisszük, kevesen akadnak, akik az egymás iránti köteles kollegialitás és a becsületesség írásba nem foglalt szabályai ellen véteneznek.

3) A gyógyszerértárak forgalmának „felkozmetikázása” ismételt jelenség. Csinálták ezt már bőkezűen is. Sőt elmondhatjuk, ritka volt az a gyógyszerértáreladás a múltban, ahol a vevőt — a forgalmat illetően — kisebb vagy nagyobb mértékben csalódás nem érte. Olyan esetben, ahol ez a rosszhiszenység területére téved, ma is van védekezési mód. Szakértőkkel meg kell állapítani, hogy a drogszámláknak mennyi tényleges forgalom felel meg. Ha ennél lényegesen többet mutatnak ki az eladási ár felkokozaása előlőjából, az közönséges megtévesztés — magyarul: csalás — és a büntetőtörvénykönyv alapján üldözhető. Az mindenesetre biztosítékul szolgálna, ha az átadott külön szigorral is köteleznék üzleti iratainak, számláinak, feladóvévényeinek és egyéb pénztár-bizonylatainak legalább 5 éven át való megőrzésére, ami különben egyébként is kötelező.

A 220.000/1933 sz. belügyminiszteri rendelet rendelkezése szerint

D a r m o l

csak eredeti csomagolásban

á r u s i t h a t ó l

Gyógyszerértáraknak eredeti 4-es és 1 darabos csomagolásban fco-fco szállítunk

D A R M O L K F T.

Budapest, XIV. ker. Hungária-körút 114. — Telefon: 497—597

Egyről-másról

Kevesen tudják, hogy Weörös Gyula budapesti kartársunk egyik löbb nyelvet beszélő fia — Weörös Gyula tanár — több, mint 15 éven át a finnországi — Helsinki — egyetlen munkődött. Ott is alapított családát: fina leányt vett feleségül. Két szép kis gyermekük van.

Weörös Gyula kollegánkat most nagy öröm érte. Fiát kinevezték az Újvidéket megnyitott Keleti Kereskedelmi Főiskolára tanárnak s így hazatért Finnországból családjával együtt. A finn-magyar testvériséget a szó szoros értelmében inkarnáló kis suokák, akik úgy a finn, mint a magyar nyelvet tökéletesen beszélik, szintén megérkeztek Magyarországra a nagyszülők legizgalom örömeire.

*

Sajnálatlaltal vesszük a hírt, hogy Boglutz Viktor kollegánk, az Anyaghivatal gyógyszeripari osztályának előadója karácsony óta beteg. Influenzás eredetű mellhártyagyulladás volt, de most már lábba-dozik.

Őszinte barátsággal kívánunk Neki mielőbbi teljes gyógyulást.

*

A kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium leiratot küldött lapunk belső munkatársának Dr. Putnoky Istvánnak, melyben a gyógyszeripar-kereskedelem számára szolgáló szakkönyv megírásával bízta meg.

A minisztérium tudvalevőleg minden kereskedelmi ágat megfelelő, értékes szakkönyvekkel kíván ellátni. E célból megalkotottá kebeltezték a „Kereskedelmi Szakkönyvtár Szerkesztő Bizottságát”; ez van hivatva a szakkönyvek megírásáról gondoskodni. A Szerkesztő Bizottság választása most dr. Putnoky István kartársunkra esett, akinek szabad kezet adtak a könyv terjedelmét illetően. Elképzelték attól is — jóllehet ezt mindenkinél betartották eddig —, hogy a munka szerzőségét két írónak juttassák.

Amint halljuk Putnoky István dr. háromköteles munkában kívánja összefoglalni a gyógyszeripar-kereskedelem vegyi részét s mindenre kiterjedően fogja ismertetni azokat a tudnivalókat, melyekre a gyógyszeripar-kereskedőknek munkájuk közben szüksége lehet.

Belső munkatársunkat ért, ez a hivatalos meglizetés csak erősíti az ő szakírói értékét.

*

Az erdélyi napilapok példaadásként említik meg, hogy Kovács Andor marosvásárhelyi kartársunk a Főméltóságú Asszony által kezdeményezett és a határon szolgálókat teljesítő hős honvédek hozzátartozóinak felszólítására irányuló mozgalomra ezer pengőt adományozott. A marosvásárhelyi Reggeli Ujság a következőket írja említt s galériájáról a gyógyszerészkörökben is ismert erdélyi kartársunkról:

„Kovács Andor a múltban is nemes bőkezűséggel vett részt mindenféle magyar nemzeti megmozdulásban és a kisebbségi időkben is úgyszólván felekezeti és társadalmi tekintet nélkül juttatta el közösségi célokat szolgáló támogatását. Mostani ezer pengős adománya mindenki számára hazafias példaadással szolgálhat.”

Úgy érezzük, remélünk sorában még számosan vannak jobb anyagi körülmények között élő kollegák, akik bátran követhetnek Kovács Andor nemes példáját.